









Հայրն Վլատիմիր կէթէ որ կը բնակի  
ի Գալիցի, կը խնդրէ որ ծանուցանեմք  
թէ ինքը ձեռք զարկած է ընդարձակ  
աշխատութեան մը որոյ վերջնագիրն է  
• Պատմութիւն Եկեղեցւոյ • գաղղիա-  
բէն լեզուաւ • Ս. յաշխատութեան նը-  
պատակն է՝ անկողմնասէր ողբով զրեւ  
Քրիստոնէական եկեղեցւոյ պատմու-  
թիւնն ընդհանրապէս, հեռու այն ձը-  
գողական նպատակներէն՝ զոր այսպիսի  
գրութեան հիմն կը դնեն սովորաբար  
հռովմական եւ բողոքական Աստուա-  
ծաբանները • Հօրն Կէթէի Եկեղեցւոյ  
կան Պատմութիւնը պիտի բաժանուի  
չորս պարբերութիւն • Ս. Քրիստոսի  
ծննդեան մինչեւ Նիկիոյ առաջին ժո-  
ղովք • Բ. Նիկիոյ ժողովէն մինչեւ  
Եփեսոսի ժողովը • Կ. Եփեսոսի ժողովը  
մինչեւ Փորթոքիոյ ժողովին վեր-  
ջը • Եւ Գ. Փորթոքիոյ ժողովէն մին-  
չեւ մեր ժամանակները • Վերաւժն  
պիտի բաժանուի 10 հատոր ութամյա  
գրքի • Իւրաքանչիւր հատորը 700 եւ-  
րոս • Առաջին հատորը պիտի եղն իս-  
կոյն՝ երբոր ունենայ 1000 բաժանորդ-  
որոյ համար գինը նշանակուած է 8  
ֆրանկ (վաճառքի ժամանակ պիտի  
արժէ 12 ֆրանկ) • Ծանցեալ հատոր-  
ները կը գնեն բաժանորդները հետզհե-  
տէ քանի որ հրատարակուին • Հայրն  
Կէթէ կը ինքնէն որ ամէն ուղղադաւան  
անձինք իւր ձեռնարկութեանը օգնեն  
թէ անձամբ բաժանորդ գրուելով, եւ  
թէ բաժանորդներ գտնելով իրենց բա-  
րեկամաց ու ծանօթից մէջ • Փողերը  
պիտի յուղարկուին ի Գալիցի այս հաս-  
ցէով, Paris, rue Miroménil, N° 5, à l'ad-  
ministration de "l'Histoire de l'Eglise"  
նշանակելով յուղարկողին բնակու-  
թեան անցը, անունն ու հայրենիքը •  
Անձամբ ծանօթ լինելով Հօրն Կէ-  
թէի, եւ քով տեղեակ նորա ողջամիտ  
արդարասիր, արիական եւ անընկճելի  
հոգւոյն ու պատուական աշխատու-  
թեանցը, հարկ համարեցայ նաեւ իմ  
կողմանէ գրել առ նա գիր ուրախակ-  
ցութեան եւ խորախոնարհաց, եւ հա-  
ղորդեցի իրեն քանի մի ստոյգ աղբիւր-  
ներ՝ յորոյ կարող է տեղեկանալ մաս-  
նաւորապէս եւ եկեղեցական պատմու-  
թեան աղբիւր Հայոց, եւ այնպէս աղատ  
պահել իւր աշխատութիւնը այն սխալ  
եւ խեղաթիւր կարծիքներէն որ կը  
տեսնուին առ հասարակ օտար աղգի  
հեղինակաց գրութեանց մէջ՝ մեր սուրբ  
Եկեղեցւոյն վարդապետութեանցը, ծե-  
սերուն եւ անցքերուն վրայ • Եւ բա-  
րեւելք քահանայն շնորհակալութեամբ  
եւ ուրախութեամբ ընդունելով իմ  
խորհուրդներն, իւր ընդարձակ պա-  
տասխանոյն մէջ այս նշանաւոր խօս-  
քերս կատարեց • Հայաստանեայց եկե-  
ղեցւոյ վրայ տեղեկութիւն ունեցողնե-  
րը սակաւ են այստեղ, ինչպէս որ գի-  
տէք, շատ կը խօսուի հռովմական  
Հայոց վրայ, բայց մեծ զգուշութիւն  
կայ, իսկ հայկական Եկեղեցւոյ, վրայ  
խօսելէն, կը նային այնպէս հասկըցնե-  
լու որ իբր թէ դա մէկ փոքրիկ կու-  
սակցութիւն մի է հերձուածութեան • Դատ  
շնորհակալ եմ ձեզ, Սրբազան Տէր,  
այն գրոց համար որ նշանակած էք ինձի,  
անպատճառ ոչեւք է գտնեմ, եւ մեծ  
մտադրութեամբ կարգամ ինչ տեղե-  
կութիւններ որ կան նոցա մէջ Հայոց  
Եկեղեցւոյն վրայ, վասն զի այդ Ե-  
կեղեցւոյն եւս իմ գրքիս մէջ պէտք է  
ունենայ իւր տրամաւոր տեղը • • •  
Ձեր պաշտպանութեանը կը յանձնեմ  
իմ առաջիկայ գրութեան, որոյ հրա-  
տարակմանը համար կը կարոտիմ ձե-  
ռնորդութեան եւ նպաստից ամենայն  
համարիտ քրիստոնէից, մասնաւոր - եւ

պիտիւրստաց • Սրբաւորքին կողմանէ մի-  
այն արդեւ ընկնուէ՝ դժուարութիւննե-  
րու կապանք, որոց կարող պիտի լի-  
նիմ յաղթել՝ միայն Սրբաւորքի ձեռնու-  
տութեամբը յաւանք լիկ այս ձեռնու-  
տութեանը զորով չեմ մնար • Սրբաւոր-  
քին ձեռնուած եմ ի բաղմաց համակրու-  
թեան գեղեցիկ ապացոյցներ, եւ այս  
օրերս ձեռք զարկի տալագրելու առա-  
ջին հատորը՝ որ քանի մի ամիսն կընայ  
վերջանալ • յետոյ կը հրատարակուին  
երկրորդը եւ մնացեալները հետզհե-  
տէ անընդհատ կարգաւ • Բարեհաճե-  
ցէք ուրեմն Սրբազան Տէր, օգնել ին-  
ձի ձեր աղգեցութեամբը • • • որով  
մեծ օգուտ արած կը լինիք՝ գէթ իմ  
կարծեօք՝ այն բարի նպատակին, ո-  
րում նուիրեալ է այս իմ աշխատու-  
թիւնս • Սրբաւորքին Եկեղեցւոյ չունին  
մինչեւ ցայսմ ընդարձակ պատմութիւն  
եւ դուք գիտէք թէ ինչ կերպով կը  
պատմեն զայն արեւմտեան պատմիչնե-  
րը, թէ պապականք եւ թէ բողոքա-  
կանք • Մեծ ամօթ պիտի համարեմ ես  
ինձի եթէ Սրբաւորքին Եկեղեցւոյ նը-  
պատասխան անձնաւ հաւաստիք ձեռքս  
ունենալէս վերջը՝ չկարողանամ արեւ-  
մտեայց անիրաւ յարձակմանը վրէժը  
հանել •  
Վերապատիւ քահանային այս խօս-  
քերը բաւական կը համարեմ, Մեծար-  
գոյ Պարոն, հաղորդել ձեզի, որպէս զի  
ձեր եւ անորուն եւ աղգասէր հոգեւոր  
ոչ միայն փութեմ հրատարակելու այս  
նշանակաւ ձեր պատուական օրագրոյն մէջ  
ի տեղեկութիւն եւ ի յորդոր բարեւո-  
րաց, այլ եւ ձեր կողմանէ ինչ կերպով  
որ կարելի եւ պատշաճ դատիք՝ ձե-  
ռնորդութիւն անել տալ Հօրն Կէթէի  
օրակարար աշխատութեան տպագ-  
րութեանը, Որոյ կանխելով իմ առ ձեզ  
շնորհակալութիւնը, մնամ  
Սրբաւոր վասն ձեր •  
25 Յունիս 1869 •  
Ի Թեոֆոսիա,  
ԳԱՐԻԲԵԼԻ ԵՊԻՍ. ԱՅՎԱԶԱՆ  
Հայր Վլատիմիր Կէթէ նախատական  
ողովքին զործածած ըլլալ այս պա-  
պական բառը, նոյնպէս նաեւ նոյն  
ողովք թարգմանած կրնայ ըլլալ Վեր-  
գարիէի եպիսկոպոս Սրբազանը-ն  
թերցողաց կը թողունք •  
ՊԱՏՃԱՌԻ  
ԴԺՅԱՂԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՐԱՅՈՒԹԵԱՆ  
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ  
ԵՐԳ ԸՍՏ ԵՂԱՆԱԿԻ  
Գիտելան ալ լինի եւ քահանայն  
ԵՐԳԻՈՒՅՆ ՀՆԻԿԻԱՆ ՀԱՅՈՑ  
Յոյն գաղափարներն արարելու աւեր,  
Հայք գիրի եղեն՝ գոյով առանց տէր,  
Պայծառ օր նոցա՝ դարձաւ ի միջի,  
Վասն զի չունէր հաւատ յոյս եւ սէր,  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Հայք չունենալով այլ փրկութեան ճար,  
Տաճկաստան մնաց՝ լոկ նոցա սատար,  
Այգ Թուրքաց գոյով աղգ գերակատար,  
Շնորհաց նա Հայոց՝ հանգիստ եւ դատար,  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Երբ ԿԱՅՈՐ նոցա ՎԵՃ ՍՈՒԼԹԱՆ  
ՄԱՀՄՈՒՏ  
Ձեզիտ հայերի՝ միջին կեղծ կամ սուտ,  
Ես նոցա գրութեան՝ առատ ել եւ մուտ,  
Մեծ հարստութեան՝ հալին նոցա չուտ,  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
ՆԱ ԵՍԵՆ՝ Յունաց՝ աղգն դաւաճան  
Փութով չար կամաց՝ նորս ես սահման,  
Նովա մեծ փառաց՝ հաւառ Տաճկաստան,  
Տացէ ՏԵՐ ՆԱՍ՝ քաղցր դատաստան,  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Անշառ Զաւակը՝ անմահ ՄԱՀՄՈՒՏԻՆ

Ձերն ՆՈՐԱ՝ երբ ի գահ նստին,  
Բանկ ազատութեան՝ սուրբ հիմն եղին,  
Նովա Պայծառ Հայք՝ տուն փառաց մայրն,  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Եսմաթ բարձր՝ ԱՅԴՈՒՆ ԱՅԴԻՆ  
Հայք Տաճկաստանի՝ եղեն յոյս եւ հանկին,  
Յոյնք ի իսկապէս՝ պահեալ գոյս սրտին,  
Կամին զորոգայթ՝ լարել Հայ աղգին •  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Հրաւիրեն զմեզ ընդ ինքեանց Կաշտել,  
Թողել զմեր կրօն՝ գնացայն պաշտել,  
Սովա կամին խղի՝ հայոց բազմին թել,  
Ձգել ի դուռ մի՝ յոյժ խոր աւանել •  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Յոյնք տապալեցին՝ մեր Հայաստանն  
Հայկայ որդւոց յոյս՝ մնաց ՍՈՒԼԹԱՆԸ,  
Տէր դու պահեալ՝ զԱՅԴՈՒՆ ԱՅԴԻՆ-ԻՆԱՆԸ,  
Ձի նա է Հայոց՝ իսկ ապաստանն •  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Հայերն իմ է՝ բարեկէտ Արցախ,  
Աղգա Պայազատ՝ անվերջ, անխախ,  
Հայք Տաճկաց փառաց՝ եղերձք ուրախ,  
Օտարաց յոյսն՝ միշտ ծուռ է ու ձախ •  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Սէյեսա՛դ օրհնեալ՝ դու՛ զգահ ՍՈՒԼԹԱՆԸ  
Ձընտանիս ԱՅԴՈՒՆ-ԱՅԴԻՆ ԻՆԱՅԻՆԱՆԸ,  
Ձի ցուցեալ զեր գոյթ՝ որը Հայաստանին,  
Հանցէ ի սպառ՝ զմայր մեր ԱՅԻՆ •  
Ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր, ո՛վ Հայեր,  
Ո՛վ գիտէք, շահ ձեր •  
Յոյնք Կաշտել կոչեալ Պէրսիս Մարտի  
ՈՐՊԵՍՈՒԹԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ  
Հայաստան իրնէ անդին՝ անմեղ ա-  
րեւմտ շաղաղ եղեւ,  
Արեւաշաղաղ հոյզ արեւօք՝ ո՛ր ժամա-  
նակ խաղաղ եղեւ,  
Վճիռ նորա վատ արարմանց՝ ի վերուս-  
տէ յոյժ վաղ եղեւ,  
Ոյն աղագաւ նա իւր որդւոց՝ համար  
մահուան տապալք եղեւ,  
Եղեւ, եղեւ, եղեւ, եղեւ, չի լիներ  
այսպէս չէր լինի •  
Հայաստանի որդւոց միջին՝ հարա-  
զատ չեղեւ,  
Ուղղախոհ կրօնաւոր կամ մի անաշու-  
տէր չեղեւ •  
Ատելութեան տունն եղեւ նա՝ արգա-  
րութեան վաղեւ չեղեւ •  
ԱՎԷՆԻՆ Երկրապարհ՝ եւ մեծախոր-  
հուրք ծեր չեւ •  
Ձեղեւ, չեղեւ, չեղեւ, չեղեւ, թէ լի-  
նէր այսպէս չէր լինի •  
Դաւաճան եղեւ,  
Եղեւ, եղեւ, եղեւ, եղեւ, չի լիներ  
այսպէս չէր լինի •  
Հայաստան Եւրոպայի լուսով պայծա-  
ռացեալ չեղեւ,  
Նորա շաղաղալ տալուրին ի քննոյ ար-  
թընցեալ չեղեւ,  
Իրան աւերակաց ցաւ ով տրտառնեցով  
թացեալ չեղեւ •  
Նա մի անգամ իւր ոտաւորն ըստ կար-  
գին գահացեալ չեղեւ,  
Ձեղեւ, չեղեւ, չեղեւ, չեղեւ, թէ լի-  
նէր այսպէս չէր լինի •  
Սէյեսա՛դ քոյ քաղցր երգերդ՝ Հայոց  
քմաց դառն եղեւ,  
Որդեական տաքտաք սերդ՝ Չման նման  
սուտն եղեւ,  
Հայոց իրեանց դառն դայը՝ օտար գայը  
գառն եղեւ,  
Ափսոս որ այս աշխատանքս՝ հայրենի  
կաց վառճառն եղեւ,  
Եղեւ, եղեւ, եղեւ, եղեւ, չի լիներ  
այսպէս չէր լինի •  
ՍԵՅԵԱԳ  
• • • Խմբագիր •  
Ս. յա միջոցներ Մանգուճէ աղգ-  
գուտ օրագրոյդ մարտ 15 եւ Մայիս  
պատուական Ըրագրոյն մարտ 24 թիւ  
օրաթերթին մէջ կտրինէն գրութեան եր-  
կու՝ հակասական նամակներ կարդալով,  
որոնք ուղղակի կարծոյ դպրոցին եւ  
թաղական ու ուսումնական խորհր-  
դի վրայ տեղեկութիւններ ըլլալով  
կուղինք իրայ ճիշտ եղբարութեանը պատ-  
մել •  
Քաղաքս աղգային դպրոցը որ 4-500  
մանկալիք կարգաւորուեալ է, այնչապ ան-  
խնամ մնացած է որ մինչեւ անգամ  
դպրոցի վրայ գաղափար չունեցող ժո-  
ղովուրդի մը զգալի կըլլայ եւ հետե-  
ւապէս Թ. խորհուրդին կը ընդգրկէ եւ  
խորհուրդիմը կազմուի կը խնդրէ եւ  
ընդհանուր քուակրութեամբ հինգ  
մարդ կընտրուի •  
Բայց ցաւալին այն է որ Թ. խոր-  
հուրդը այս գործադրութիւն իրեն սը-  
խալանք կամ անպատուութիւն սեպելով  
կը կարծէ որ իշխանութիւնը դպրոցի  
վրայէն կը պակսի եւ ահա քուենքը  
բանալին մեկ ամիս վերջ քուէ վառ-  
տրելոյ հինգ մարդը կը կանչեն եւ կա-  
ռաւարկեն թէ ամեն բան մեր խորհր-  
դովը ըլլալու է եւ մեր մէջ ալ եր-  
կու անդամ պէտք է ունենանք •  
Ո. խորհուրդը չը ճանչիր ընկեր ըն-  
դունել, այլ ժողովուրդին ծանուցուա-  
ծին համաձայն պաշտօնը ինքնին վարել  
յանձնառու կըլլայ առարկելով թէ մեր  
պաշտօնը պէտք է աղատ լինի եւ լուս-  
է որ դպրոցը միշտ առանձին հոգա-  
բարձութիւն մը ունենայ, դպրոցի  
ծախք զոր թաղականիդ անտուկէն կը  
մատակարարուի ամեն ամիս ծախքը  
մեր միջոցաւ տուիք եւ դպրոցի բա-  
րեկարգութիւնը մեզմէ պահանջեցիք,  
եւ այս մասին վրայ վեց յօդուածէ  
բաղկացեալ ծրագիր մը պատրաստե-  
լով Թ. խորհուրդին կը մատուցանէ վա-  
ւերացնելին ինքեցեւոր որ ծախուց  
ինքեցեւոր լուծուի եւ դպրոցը բարեկար-  
գելու սկսին •  
Թ. խորհուրդը չարախօսներ անցու-  
նելէն վերջը դարձեալ իրենցմէ ընկեր  
ընդունել տալը կը պնդէ •  
Ո. խորհուրդը դարձեալ ընկեր ըն-  
դունել չը հաճիր Թ. խորհուրդին կիր-  
քը կը շարժի իւր պաշտօնը կը դարձ-  
ցունէ հրաժարեալ կործանագրէ, Ո.  
խորհուրդին ծրագիրը չը վաւերացնե-  
լով յետ կը դարցունէ բայց եւ այն-  
պէս անմիջապէս կը զրկուի հրաժարեցանք  
ըսելուն վրայ •  
Հետեւեալ օրը գերապատիւ խորհ-  
եան եւ իրեմիայ Սրբազան եպիսկո-  
պոսներ Ո. խորհուրդը կանչելով կա-  
ռաւարկեն թէ Թ. խորհուրդէն մէկ  
ընկեր ընդունեցէք թող թաղականներ  
չը հրաժարին, Ո. խորհուրդը կընդունի  
սրբազաններու առաւարկութիւնը նոյն-  
պէս եւ կընդունի Թ. խորհուրդը,  
բայց մեծ դարմանք որ դարձեալ պար-  
զը վրայ ալ զրկուի նոյն գինը իւր ընկե-  
րէն երկու միտնորդները աղգային է-  
ֆէնտիններն մեկուն տունը Ո. խոր-  
հուրդը օրհնութիւնը առնելով Ո. խոր-  
հուրդը դպրոցին հետեւեան եւ իրենք  
պաշտօնին շարունակեն, կը վստաւիկեն  
էֆէնտին կամքը եւ ասով ալ չը բա-  
ւականալով առաւօտը մղտեմներուն  
բերած լուռ առնելուն պէս ընկեր-  
ներէն մեկ երկուքն ալ նորէն էֆէն-  
տին կը դիմեն եւ այս անգամ քիչ մը  
կը յանդիմանուին թէ խօսքը • Մէմ  
կըլլայ • Երկուքն համար մէկ Թ.  
խորհուրդը մը հէրքէ եւ ուրիշ բան պէտք  
չունի գնացէք բաներնուդ նայեցէք  
եւ կեցած եմ դպրոցներուս ինչ է եւ  
զեր եւ ուր կայ • եւ այլն •  
Թ. խորհուրդը իւր փառքը վառ-  
տրած պաշտօնը կը շարունակէ, բայց  
Ո. խորհուրդը այս միջոցին խորհուր-  
թիւն կը պահէ յեղափոխական միջոց  
տալ չուղելով •  
Ահա տիկ տէր, Թ. խորհուրդը մը  
որ իր պաշտօնին եւ պարտուց ինչ ըլ-  
լալը չը դիմելով աղգային գործու գը-  
լուս անցած միայն իւր փառաց ետեւ  
կը վազէ, իրեն պաշտօնի կանչուելուն  
չորրորդ տարին է այս, իւր առաջին

դոց վրայ տեղեկութիւններ ըլլալով  
կուղինք իրայ ճիշտ եղբարութեանը պատ-  
մել •  
Քաղաքս աղգային դպրոցը որ 4-500  
մանկալիք կարգաւորուեալ է, այնչապ ան-  
խնամ մնացած է որ մինչեւ անգամ  
դպրոցի վրայ գաղափար չունեցող ժո-  
ղովուրդի մը զգալի կըլլայ եւ հետե-  
ւապէս Թ. խորհուրդին կը ընդգրկէ եւ  
խորհուրդիմը կազմուի կը խնդրէ եւ  
ընդհանուր քուակրութեամբ հինգ  
մարդ կընտրուի •  
Բայց ցաւալին այն է որ Թ. խոր-  
հուրդը այս գործադրութիւն իրեն սը-  
խալանք կամ անպատուութիւն սեպելով  
կը կարծէ որ իշխանութիւնը դպրոցի  
վրայէն կը պակսի եւ ահա քուենքը  
բանալին մեկ ամիս վերջ քուէ վառ-  
տրելոյ հինգ մարդը կը կանչեն եւ կա-  
ռաւարկեն թէ ամեն բան մեր խորհր-  
դովը ըլլալու է եւ մեր մէջ ալ եր-  
կու անդամ պէտք է ունենանք •  
Ո. խորհուրդը չը ճանչիր ընկեր ըն-  
դունել, այլ ժողովուրդին ծանուցուա-  
ծին համաձայն պաշտօնը ինքնին վարել  
յանձնառու կըլլայ առարկելով թէ մեր  
պաշտօնը պէտք է աղատ լինի եւ լուս-  
է որ դպրոցը միշտ առանձին հոգա-  
բարձութիւն մը ունենայ, դպրոցի  
ծախք զոր թաղականիդ անտուկէն կը  
մատակարարուի ամեն ամիս ծախքը  
մեր միջոցաւ տուիք եւ դպրոցի բա-  
րեկարգութիւնը մեզմէ պահանջեցիք,  
եւ այս մասին վրայ վեց յօդուածէ  
բաղկացեալ ծրագիր մը պատրաստե-  
լով Թ. խորհուրդին կը մատուցանէ վա-  
ւերացնելին ինքեցեւոր որ ծախուց  
ինքեցեւոր լուծուի եւ դպրոցը բարեկար-  
գելու սկսին •  
Թ. խորհուրդը չարախօսներ անցու-  
նելէն վերջը դարձեալ իրենցմէ ընկեր  
ընդունել տալը կը պնդէ •  
Ո. խորհուրդը դարձեալ ընկեր ըն-  
դունել չը հաճիր Թ. խորհուրդին կիր-  
քը կը շարժի իւր պաշտօնը կը դարձ-  
ցունէ հրաժարեալ կործանագրէ, Ո.  
խորհուրդին ծրագիրը չը վաւերացնե-  
լով յետ կը դարցունէ բայց եւ այն-  
պէս անմիջապէս կը զրկուի հրաժարեցանք  
ըսելուն վրայ •  
Հետեւեալ օրը գերապատիւ խորհ-  
եան եւ իրեմիայ Սրբազան եպիսկո-  
պոսներ Ո. խորհուրդը կանչելով կա-  
ռաւարկեն թէ Թ. խորհուրդէն մէկ  
ընկեր ընդունեցէք թող թաղականներ  
չը հրաժարին, Ո. խորհուրդը կընդունի  
սրբազաններու առաւարկութիւնը նոյն-  
պէս եւ կընդունի Թ. խորհուրդը,  
բայց մեծ դարմանք որ դարձեալ պար-  
զը վրայ ալ զրկուի նոյն գինը իւր ընկե-  
րէն երկու միտնորդները աղգային է-  
ֆէնտիններն մեկուն տունը Ո. խոր-  
հուրդը օրհնութիւնը առնելով Ո. խոր-  
հուրդը դպրոցին հետեւեան եւ իրենք  
պաշտօնին շարունակեն, կը վստաւիկեն  
էֆէնտին կամքը եւ ասով ալ չը բա-  
ւականալով առաւօտը մղտեմներուն  
բերած լուռ առնելուն պէս ընկեր-  
ներէն մեկ երկուքն ալ նորէն էֆէն-  
տին կը դիմեն եւ այս անգամ քիչ մը  
կը յանդիմանուին թէ խօսքը • Մէմ  
կըլլայ • Երկուքն համար մէկ Թ.  
խորհուրդը մը հէրքէ եւ ուրիշ բան պէտք  
չունի գնացէք բաներնուդ նայեցէք  
եւ կեցած եմ դպրոցներուս ինչ է եւ  
զեր եւ ուր կայ • եւ այլն •  
Թ. խորհուրդը իւր փառքը վառ-  
տրած պաշտօնը կը շարունակէ, բայց  
Ո. խորհուրդը այս միջոցին խորհուր-  
թիւն կը պահէ յեղափոխական միջոց  
տալ չուղելով •  
Ահա տիկ տէր, Թ. խորհուրդը մը  
որ իր պաշտօնին եւ պարտուց ինչ ըլ-  
լալը չը դիմելով աղգային գործու գը-  
լուս անցած միայն իւր փառաց ետեւ  
կը վազէ, իրեն պաշտօնի կանչուելուն  
չորրորդ տարին է այս, իւր առաջին



